Agatha Christie

Lampa

Era, fără îndoială, o casă veche. Tot scuarul era la fel, cu acel aer vechi de epocă, copleşitor, care se întâlneşte, adesea, într-un oraş cu catedrală. Dar numărul 19 lăsa impresia a fi cea mai împovărată de ani dintre toate; emana o veritabilă solemnitate patriarhală; era cea mai înaltă locuință gri dintre cele cenuşii, cea mai arătoasă dintre cele asemenea ei, cea mai rece dintre acestea. Austeră, inaccesibilă, cu pecetea deosebitei dezolări pe care o poartă toate casele de mult timp neînchiriate, ea domnea peste celelalte locuințe.

În oricare alt oraş i s-ar fi pus urgent eticheta de „bântuită", dar Weyminster nu avea treabă cu fantomele şi nu prea le considera respectabile, cu excepția apanajului unei „familii istorice". Aşa că numărului 19 nu i se atribuise niciodată termenul de bântuită şi, cu toate acestea, rămânea pe an ce trecea „De închiriat sau de vânzare".

Doamna Lancaster privi casa în mod aprobator, în timp ce mucalitul agent imobiliar oprise maşina, într-o dispoziție neobişnuit de veselă la ideea că va şterge numărul 19 din registrele sale. Introduse cheia în broască necontenind cu comentariile sale laudative.

— De când nu e locuită casa? Întrebă doamna Lancaster,

Agatha Christie

Lampa

Era, fără îndoială, o casă veche. Tot scuarul era la fel, cu acel aer vechi de epocă, copleşitor, care se întâlneşte, adesea, într-un oraş cu catedrală. Dar numărul 19 lăsa impresia a fi cea mai împovărată de ani dintre toate; emana o veritabilă solemnitate patriarhală; era cea mai înaltă locuinţă gri dintre cele cenuşii, cea mai arătoasă dintre cele asemenea ei, cea mai rece dintre acestea. Austeră, inaccesibilă, cu pecetea deosebitei dezolări pe care o poartă toate casele de mult timp neînchiriate, ea domnea peste celelalte locuinţe.

În oricare alt oraş i s-ar fi pus urgent eticheta de „bântuită”, dar Weyminster nu avea treabă cu fantomele şi nu prea le considera respectabile, cu excepţia apanajului unei „familii istorice”. Aşa că numărului 19 nu i se atribuise niciodată termenul de bântuită şi, cu toate acestea, rămânea pe an ce trecea „De închiriat sau de vânzare”.

Doamna Lancaster privi casa în mod aprobator, în timp ce mucalitul agent imobiliar oprise maşina, într-o dispoziţie neobişnuit de veselă la ideea că va şterge numărul 19 din registrele sale. Introduse cheia în broască necontenind cu comentariile sale laudative.

— De când nu e locuită casa? Întrebă doamna Lancaster, întrerupându-i brusc şuvoiul de palavre.

Domnul Raddish (de la „Raddish and Foplow”) se încurcă uşor.

— E… e… ceva timp, remarcă el binevoitor.

— Aşa cred şi eu, observă sec doamna Lancaster.

Holul slab luminat era rece, degajând o răceală sinistră. O femeie cu mai multă imaginaţie s-ar fi înfiorat, dar cea de faţă se nimeri a fi deosebit de practică. Era înaltă, cu păr negru, bogat, care tocmai începuse să încărunţească şi cu ochi albaştri, reci.

Cercetă casa din pod până în pivniţă, punând din când în când câte o întrebare pertinentă. După ce termină inspectarea, se întoarse într-una din camerele din faţă care dădeau spre scuar şi i se adresă agentului imobiliar cu o mină hotărâtă.

— Ce defect are casa?

Domnul Raddish a fost luat prin surprindere.

— Desigur, orice casă nemobilată este întotdeauna puţin întunecată, pară el vag.

— Prostii, zise doamna Lancaster. Chiria este caraghios de mică pentru o asemenea casă – pur şi simplu, simbolică. Trebuie să fie vreun motiv la mijloc. Cred că e bântuită.

Domnul Raddish tresări uşor, dar nu spuse nimic.

Doamna Lancaster îl privea scrutător. Trecură câteva clipe înainte de a vorbi.

— Sigur că toate astea sunt prostii. Nu cred în fantome sau chestii de genul lor şi, din punctul meu de vedere, nu văd nici un impediment pentru care să nu iau casa; dar, din nefericire, servitorii sunt foarte creduli şi uşor de speriat. Ar fi drăguţ din partea dumneavoastră să-mi spuneţi exact ce… Ce lucru se presupune că bântuie.

— Eu… De… De fapt, nu ştiu, se bâlbâi agentul imobiliar.

— Sunt sigură că trebuie să ştii, îl contrazise doamna calm. Nu pot să iau casa fără să cunosc adevărul. Ce a fost? O crimă?

— O, nu! Strigă domnul Raddish, şocat de o idee atât de străină de respectabilitatea scuarului. E… e… numai un copil.

— Un copil?

— Da. Nu cunosc povestea întocmai, continuă el, lipsit de entuziasm. Bineînţeles, că există tot felul de versiuni diferite, dar cred că acum vreo treizeci de ani, un bărbat pe nume Williams a luat casa numărul 19. Nu se ştia nimic despre el; nu avea servitori, nici prieteni; rareori ieşea în timpul zilei. Avea un copil, un băieţel. După ce a locuit acolo vreo două luni, s-a dus la Londra şi abia a pus piciorul în metropolă când a şi fost recunoscut ca un om căutat de poliţie pentru o anume culpă – ce era exact, nu ştiu. Dar trebuie să fi fost foarte gravă, deoarece a preferat să se împuşte decât să se predea. Între timp, copilul a trăit aici singur în casă. A avut hrană pentru puţină vreme şi a aşteptat, zile în şir, reîntoarcerea tatălui său. Din nefericire, i se băgase în cap ca niciodată, sub nici un pretext, să nu iasă din casă sau să vorbească cu cineva. Era micuţ, slăbuţ, bolnăvicios şi nici nu se gândea să încalce ordinul. Noaptea, vecinii, neştiind că tatăl său plecase, îl auzeau, adesea, plângând în hohote în groaznica singurătate şi dezolare a casei goale.

Domnul Raddish se opri.

— Şi copilul a murit de foame, încheie el pe acelaşi ton cu care ar fi anunţat că a început să plouă.

— Şi fantoma copilului se presupune că ar bântui casa? Întrebă doamna Lancaster.

— Nu e nimic de aşa natură, de fapt, se grăbi domnul Raddish s-o asigure. Nu s-a văzut nimic, nimic, numai că oamenii zic, ceea ce e de-a dreptul ridicol, dar ei spun că-l aud pe… pe copil… Plângând, ştiţi.

Doamna Lancaster se îndreptă spre uşa din faţă.

— Îmi place foarte mult casa, zise ea. N-am să găsesc ceva asemănător la aşa un preţ. O să reflectez şi vă anunţ.

— Arată cu adevărat foarte vesel, nu-i aşa, Papa?

Doamna Lancaster îşi contemplă noul său domeniu mulţumită. Covoraşe colorate, mobilă bine lustruită şi multe bibelouri schimbaseră aspectul întunecat al casei numărul 19.

Vorbea cu un bătrân subţire, încovoiat, adus din umeri cu o faţă delicată, mistică. Domnul Winburn nu semăna cu fiica sa; nu se putea imagina un contrast mai mare decât cel dintre spiritul ei hotărât, practic şi cel distrat, visător al tatălui.

— Da, răspunse el zâmbind, nimeni nu ar crede că este bântuită.

— Papa, nu vorbi prostii! Şi tocmai în prima noastră zi aici.

Domnul Winburn zâmbi.

— Foarte bine, draga mea, să cădem de acord că nu există fantome.

— Şi, te rog, continuă doamna Lancaster, nu spune nici un cuvânt de faţă cu Geoff. El are atâta imaginaţie.

Geoff era băieţelul doamnei Lancaster. Familia consta din domnul Winburn, fiica sa văduvă şi Geoffrey. Ploaia începuse să bată în ferestre. Tipa-tipa, tipa-tipa.

— Ascultă, zise domnul Winburn. Nu seamănă cu nişte paşi micuţi?

— Seamănă mai mult cu ploaia, îi răspunse zâmbind doamna Lancaster.

— Dar, ăştia, ăştia sunt paşi, strigă tatăl ei aplecându-se în faţă să asculte mai bine.

Doamna Lancaster izbucni în râs.

— Asta-i Geoff care coboară.

Domnul Winburn s-a simţit şi el obligat să râdă. Serveau ceaiul în hol şi stătea cu spatele la scară. Acum îşi întoarse scaunul cu faţa la ea.

Micuţul Geoff cobora încet, grijuliu, cu teama copilului faţă de o casă străină. Treptele erau din stejar lustruit, fără covor. Traversă holul şi veni lângă mama sa. Domnul Winburn tresări uşor. În timp ce copilul se îndrepta spre masă, el auzi clar alţi paşi pe trepte ca ai cuiva care mergeau în urma lui Geoffrey. Paşi care se târau, curios de dureros. Atunci ridică din umeri fără să-i vină a crede. „E ploaia, desigur”, se gândi el.

— Mă uit la prăjituri, remarcă Geoff cu aerul admirabil detaşat al cuiva care atrage atenţia asupra unui lucru interesant.

Mama sa se grăbi să atragă şi ea atenţia în altă parte.

— Cum îţi place noua ta casă, puiule, întrebă ea.

— Foarte mult, răspunse Geoffrey cu gura plină la refuz. Mult, mult, mult. După această ultimă afirmaţie care exprimă, în mod evident, cea mai adâncă mulţumire, tăcu, preocupat să ia cât se poate de repede ultima bucată de prăjitură.

După ce termină şi ultima înghiţitură, izbucni într-un şuvoi de vorbe:

— O, mămico, Jane spune că aici e un pod; pot să mă duc imediat să-l „egzplorez”? Şi s-ar putea găsi o uşă secretă. Jane zice că nu există, dar eu cred că trebuie să fie şi, oricum, ştiu că sunt conducte, conducte de apă (cu o faţă extaziată) şi pot să cânt la ele şi pot să mă duc să văd boi-i-ler-ul? Pronunţă ultimul cuvânt cu o încântare atât de evidentă încât bunicul său se simţi ruşinat când se gândi că acest deliciu nevinovat de copil îi înflăcăra doar în imaginaţia sa perspectiva apei fierbinţi care nu exista decât cu numeroase şi costisitoare chitanţe de achitat instalatorilor.

— Ne vom uita în pod mâine, dragă, îi spuse doamna Lancaster. Ce-ar fi să-ţi aduci cuburile şi să construieşti o casă frumoasă sau o locomotivă.

— Nu vleau să constluiesc o casă.

— Construiesc o casă.

— Casă, nu, nici locomotivă.

— Construieşte un boiler, îi sugeră bunicul.

Geoffrey se lumină.

— Cu ţevi.

Geoffrey fugi fericit să aducă cuburile.

Încă mai ploua. Domnul Winburn asculta. Da, trebuie să fi fost ploaia pe care o auzise, dar suna ca urme de paşi.

A visat ceva ciudat în noaptea aceea.

Se făcea că mergea printr-un oraş, unul mare i se părea. Dar era numai al copiilor, nu existau oameni maturi acolo, doar copii, o mulţime. În visul său, aceştia s-au repezit cu toţii la străin strigând: „L-ai adus”? Era ca şi cum el a înţeles ceea ce au vrut ei să zică şi a dat trist din cap că nu. Când au văzut asta, copiii s-au întors şi au început să plângă amarnic, cu hohote.

Oraşul şi copiii s-au spulberat şi se trezi în patul său, dar hohotul de plâns îi răsuna încă în urechi. Deşi era pe deplin treaz, îl auzea clar; îşi reaminti că Geoffrey dormea la etajul de dedesubt, în timp ce plânsul acesta de copil nefericit venea de sus. Se ridică şi aprinse un băţ de chibrit. Imediat, hohotitul încetă.

Domnul Winburn nu-i povesti fetei sale despre vis şi continuarea acestuia. Era convins că imaginaţia nu-i juca nici o festă; chiar imediat după aceea, îl auzi în timpul zilei. Vântul sufla în şemineu, dar era un sunet separat – distinct, inconfundabil: plânsul unui copil deznădăjduit care-ţi frângea inima.

Mai descoperi că nu era singurul care îl auzea. A surprins-o pe servitoare spunându-i cameristei că ea „nu crede că guvernanta se poartă blând cu tânărul Geoffrey pentru că-l auzise plângând de mama focului chiar în dimineaţa aceea”. Geoffrey venise la micul dejun şi la prânz strălucind de sănătate şi fericire; domnul Winburn ştia că nu Geoff era cel care plângea, ci celălalt copil ai cărui paşi târşiţi îl făcuseră să tresară de mai multe ori. Numai doamna Lancaster n-a auzit niciodată nimic. Poate că urechile sale nu erau sincronizate să perceapă sunete venind dintr-o altă lume. Totuşi, într-o zi, a primit şi ea un şoc.

— Mămico, îi zise Geoff rugător, aş vrea să mă laşi să mă joc cu băieţelul acela.

Doamna Lancaster îşi ridică privirea de la birou zâmbind.

— Ce băieţel, dragă?

— Nu ştiu cum îl cheamă. Era în pod, stând pe duşumea şi plângând, dar a fugit când m-a văzut. Cred că e timid (cu un

uşor dispreţ), nu ca un băiat mare şi apoi, când am fost în camera de joacă, l-am văzut stând în uşă, privindu-mă cum construiesc, arăta aşa de teribil de singur şi parcă vroia să se joace cu mine. Eu i-am spus: „Vino să constluim o locomotivă”, dar el n-a zis nimic, se uita aşa… Aşa ca şi cum vedea o mulţime de ciocolate şi mămica lui îi spusese să nu se atingă de ele. Geoff oftă, amintindu-şi evident de triste dorinţe personale. Dar când am întrebat-o pe Jane cine era el şi i-am spus că vroiam să ne jucăm împreună, ea a zis că nu e nici un băieţel în casă şi să nu-i spun poveşti obraznice. N-o iubesc deloc pe Jane.

Doamna Lancaster se ridică.

— Jane a avut dreptate. N-a fost nici un băieţel.

— Dar eu l-am văzut. O, mămico, lasă-mă să mă joc cu el, părea atât de teribil de singur şi nefericit. „Vleau să fac ceva ca să se simtă mai bine”.

Doamna Lancaster era pe punctul de a spune ceva, dar tatăl ei o împiedică.

— Geoff, i se adresă el cu foarte multă blândeţe, acel biet băieţel e singur şi poate ar trebui să faci ceva să-l linişteşti; dar cum, o să descoperi tu singur, e ca o ghicitoare, înţelegi?

— Pentru că mă fac mare trebuie să le fac pe toate singur?

— Da, pentru că te faci mare.

Cum plecă băiatul din cameră, doamna Lancaster i se adresă tatălui ei iritată:

— Papa, e absurd. Să-l încurajezi pe băiat să creadă în basmele servitorilor!

— Nici o servitoare nu i-a spus copilului nimic, o asigură bătrânul cu blândeţe. El a văzut… Ceea ce eu aud, ceea ce poate aş vedea dacă aş fi de vârsta sa.

— Dar e aşa o prostie! Eu de ce nu văd şi aud?

Domnul Winburn zâmbi, cu un zâmbet ciudat de trist, dar nu-i răspunse.

— De ce? Repetă fiica sa. Şi de ce i-ai spus că l-ar putea ajuta pe… pe… Ăla. Totu-i… Totu-i… Atât de imposibil.

Bătrânul o privi gânditor.

— De ce nu? Îţi aminteşti cuvintele astea: „Cu ce Lampă Destinul şi-a condus Copilaşii săi împleticiţi în Noapte?” „Cu oarba înţelegere”, Cerul a răspuns.

Geoffrey are acea oarbă înţelegere. Toţi copiii o au. Numai când creştem mari o pierdem, o îndepărtăm de noi înşine. Câteodată, când suntem bătrâni, o rază slabă se întoarce înapoi la noi, dar Lampa luminează cel mai puternic în copilărie. De aceea cred că Geoffrey poate fi de ajutor.

— Nu înţeleg, murmură doamna Lancaster.

— Nici eu. Ala… Copilul ăla suferă şi vrea… Să fie eliberat. Dar cum? Nu ştiu, dar e foarte trist când te gândeşti că un copil plânge în hohote.

După o lună de la această conversaţie Geoffrey se îmbolnăvi. Vântul de răsărit fusese aspru şi el nu era un copil voinic. Doctorul dădu din cap şi spuse că era un caz grav. Domnului Winburn îi divulgă mai multe şi-i mărturisi că nu mai avea speranţe. „Copilul n-ar fi atins niciodată vârsta maturităţii, în nici un caz. Are probleme foarte serioase cu plămânii de mult timp”, adăugă el.

În timp ce-l îngrijea pe Geoff, doamna Lancaster deveni conştientă de existenţa celuilalt… Copil. La început, hohotele de plâns nu le putea distinge din cauza vântului, dar, treptat, deveniră mai clare, inconfundabile. În cele din urmă, le auzea în momente de completă acalmie: plânsul unui copil trist, deznădăjduit, care îţi frângea inima.

Geoff se simţea din ce în ce mai rău şi când delira vorbea despre „băieţel”, repetând: „vreau să-l ajut să plece, aşa vreau”! Striga el.

După delir, căzu într-o stare de letargie.

Geoffrey zăcea foarte liniştit, abia respirând, cufundat în uitare. Nu era nimic de făcut decât de aşteptat. Apoi urmă o noapte calmă, potolită, fără nici o bătaie de vânt.

Deodată copilul se ridică. Îşi deschise ochii. Privi pe lângă mama sa înspre uşă. Încerca să vorbească şi ea se aplecă pentru a percepe cuvintele rostite pe jumătate.

— E în regulă, vin, şopti el, după care se prăbuşi la loc.

Mama sa se îngrozi brusc; traversă camera spre tatăl ei. Undeva lângă ei, celălalt copil râdea. Vesel, mulţumit, victorios, râsul cristalin umplu camera.

— Mi-e groază, mi-e groază, gemu ea.

El o luă de după umeri protector. O rafală neaşteptată de vânt îi făcu pe amândoi să tresară, dar trecu repede, lăsând aerul liniştit ca înainte.

Râsul încetase şi li se păru că aud un sunet slab, atât de slab că abia se simţea, dar care devenea tot mai tare până când au putut să-l distingă. Paşi… Paşi uşori, care se depărtau repede.

Tipa-tipa, tipa-tipa, alergau – acele picioruşe binecunoscute, împleticite. Da… Desigur… Acum alţi paşi s-au amestecat deodată cu ei, mişcându-se într-o manieră mai rapidă şi mai uşoară.

Aceştia din urmă se grăbeau spre uşă.

Jos, jos, jos, dincolo de uşă, împreună, tipa-tipa, tipa-tipa coborau picioruşele nevăzute ale copilaşilor.

Doamna Lancaster ridică privirea înnebunită.

— Sunt doi… Doi!

Albă la faţă, cuprinsă de o teamă copleşitoare, se întoarse către patul de copil din colţ, dar tatăl ei o reţinu cu blândeţe şi-i făcu semn să asculte.

— I-auzi! Zise el simplu.

Tipa-tipa, tipa-tipa… Tot mai slab şi mai slab.

Şi apoi – tăcere.

SFÂRŞIT